

II. Избор текстова разноврсне тематике

Тимови студената, сходно узрасту деце, теми и смислу пројекта, самостално бирају текстове које би волели да читају у својој групи.

У табели која следи понуђен је један могући избор текстова. Тај избор треба да послужи као помоћ, а никако као ограничавајући оквир. У њему су приказане само најосновније карактеристике конкретних књижевних текстова које приликом избора и увођења у васпитно-образовни процес треба имати у виду (тема, главне идеје, главне окоснице текста). Такође, ова табела пружа модел приступања избору текстова уопште и разумевању функције књижевних текстова у контексту *Година узлета*. Међутим, она не исцрпљује све аспекте тумачења. Сваки од предложених текстова могао би се тумачити заузимањем сасвим другачије перспективе од предложене.¹ Материјал који следи, такође, не предочава у одговарајућој мери естетске функције предложених текстова. У којој мери ће се у процесу читања оне остварити зависиће од квалитета васпитачеве интерпретације (динамике казивања, учешћа деце у читању, одговарајућих психолошких пауза), од тога да ли су непознате речи уведене кроз лично учешће деце, од разговора о доживљају који отвара могућност да деца своје утиске изразе.

Избор текстова би требало да подразумева стварање смисаоне везе између пројектног тока и главних **тема, идеја и окосница у одабраним текстовима**, а не пригодно читање текстова којима се, без много смисла, тема пројекта само површно илуструје.

Црним словима приказани су **прозни**, љубичастим **поетски** текстови, а црвеном бојом слова **поеме**.

¹ На пример, први предложени текст *Господин Алавко* могао би се тумачити без расветљавања психолошких процеса, као чудесна прича о радозналном Алавку и цину. У приступу тексту могло би се кренути и неким трећим путем.

РБ	Књижевно дело	Писац	Узраст	Тема	Главне идеје	Окоснице/ <i>подстицаји</i>
1.	<i>Господин Алавко</i>	Роџер Харгривс	млађи/ средњи	Људске слабости: алавост	Тренуци кризе покрећу промене.	Тек када је доживео непријатност због своје алавости, Алавко је био спреман да нешто промени. <i>Прича је подстицајна за израду тематског речника.</i>
2.	<i>Господин Забадало</i>	Роџер Харгривс	млађи/ средњи	Људске слабости Реализација идиома: <i>забадати</i> <i>нос у туђа посла</i>	Слабости превазилазимо ступајући у однос са другима и учећи да поштујемо њихове границе.	Постављањем нешто оштријих граница суграђани помажу Забадалу да превазиђе своју слабост. <i>Прича је подстицајна за творбене вежбе – стварање имена.</i>
3.	<i>Господин Намћор</i>	Роџер Харгривс	млађи/ средњи	Људске слабости: мрзовољност и грубост у односима	Афирмисање тежње ка промени чак и када је немогуће да она буде потпуна. Изneverено очекивање о потпуној промени.	Постављањем нешто оштријих граница суграђани помажу Намћору да макар и донекле превазиђе своју слабост. <i>Прича је подстицајна за творбене вежбе – стварање имена.</i>
4.	<i>Господин Штрокавка</i>	Роџер Харгривс	млађи/ средњи	Људска слабост: аљкавост	Људи око нас боље увиђају наше слабости и, ако их пустимо, могу нам помоћи да се променимо набоље. Отклоњена мана, макар и само једна, коренито нас мења.	Зачуђени аљкавошћу Г. Штрокавка, коју овај не примећује, Г. Чистић и Г. Перић мењају њега и његово окружење до непрепознатљивости. <i>Прича је подстицајна за израду тематског речника.</i>

5.	<i>Госпођица Дрекавица</i>	Роџер Харгривс	млађи/ средњи	Људска слабост: пргавост, осорност	Стављајући насилника на место жртве, заслужена казна помаже да се припитоми наизглед несаломива прека нарав. Физичка активност одгони злу вољу.	Гђица Дрекавица принуђена је да трпи поступке сличне онима које она, у својој напраситости, примењује на друге. Та казна бива лековита. <i>Прича је подстицајна за акустичке и моторичке вежбе.</i>
6.	<i>Господин Тупко</i>	Роџер Харгривс	млађи/ средњи	Људска слабост: подругљивост	Не чини другоме оно што не желиш себи.	Г. Тупко, чудесно стекавши мудрост, узвраћа насилницима поругу њиховим начином. <i>Прича је подстицајна за акустичке вежбе.</i>
7.	<i>Он је био такав</i>	Драган Лукић	средњи/ старији	Педагошки оптимизам	Подршка пожељном понашању сврсисходнија је од критике непожељног понашања.	Дечак је осетио кривицу и одговорност и из тих емоција реаговао супротно дотадашњем обрасцу понашања. Старац је знао ко је оборио његов шешир, али је одлучио да похвали пожељно понашање уместо да критикује непожељно.
8.	<i>Четири девојчице</i>	Драган Лукић	млађи/ средњи	Девојчице се угледају на маму	Учење по моделу подразумева и селекцију онога што ћемо усвојити и онога што процењујемо као неодговарајуће.	Девојчице су следиле маму у свим пожељним радњама у којима је садржана забава и улепшавање, али не и у ономе што од њих захтева труд. <i>Прича је подстицајна за творбене вежбе.</i>

9.	<i>Четири маме</i>	Драган Лукић	средњи/ старији	Хвалисаве маме	Иако тежимо идеалима, они су у стварности недостижни	Маме су, хвалећи своје синове, посредно желеле да истакну своје васпитачко умеће. Међутим, реалност у којој деца улазе у конфликт и отимају се о камичак, демантује њихове идеалистичке тврдње. Песма је подстицајна за вежбе парадигматских лексичких односа.
10.	<i>Мали гроф у трамвају</i>	Драган Лукић	старији/ предшк.	Људске слабости: уображеност	Где влада уображеност, сваки ред је наопаки ред.	Након надменог и уображеног држања госпође маме у трамвају, старац уступа место дечаку. Песма је подстицајна за семантичке вежбе.
11.	<i>Он</i>	Драган Лукић	млађи/ средњи	Егоцентричност, изједначавање претпоставке с чињеницом	Тумачење појава на које наилазимо захтева ширу слику. „Што је баби мило, то јој се и снило.“	Сви чланови породице, када зазвони телефон, од позива очекују оно за чим највише жуде. Испоставља се да је у питању – погрешан број. Песма је подстицајна за израду тематског речника.
12.	<i>Имењаци</i>	Драган Лукић	млађи/ средњи	Селективност и пробирљивост	Да ли је човек има само права или има и одговорности?	Животиње с истим именом одазивају се само на позиве за пожељне активности.

13.	<i>Петао и лисица од чоколаде</i>	Драган Лукић	млађи/ средњи	Сналажљивост, људска слабост: користољубље	Дете се може подстаћи да се са својим манама (непослушношћу, лагањем) суочи само.	Јасна, која крадом једе чоколаду у облику животиња, не увиђа да је зачикавање њених родитеља посредан начин да јој предоче уочени преступ, већ њихове измишљене претпоставке дорађује тако да заличе на веродостојни оквир који прикрива њене поступке.
14.	<i>Две приче о рингишпили</i>	Драган Лукић	млађи/ средњи	Дечаци и девојчице различито виде исту ствар	Доживљај је кључан за сазнање. Мноштво перспектива обогаћује спознају света. Песма може покренути и разговор о родним стереотипима.	Дечаци и девојчице описују рингишпил у складу са својим афинитетима, метафорично га приказују уз помоћ појава које су им блиске. Песма је подстицајна за семантичке вежбе.
15.	<i>Прича о незахвалном мишу</i>	Душан Радовић	старији/ предшк.	Занемаривање последица	Шта се збива када тренутно задовољење потреба ставимо испред дугорочних потреба?	Миша су лењост и глупост увели у нове невољу.
16.	<i>Две ципеле (из серије На слово, на слово)</i>	Душан Радовић	старији/ предшк.	Несналажење пред старењем и пропадањем, бежање од стварности, од себе	Идентитет (чињеница ко смо и какви смо), па и када нам није по вољи, не може се сакрити.	Пар старих ципела, претварајући се да су крокодил и нилски коњ, покушава да се представи као да су и даље моћне и лепе. Текст је подстицајан за семантичке вежбе.

17.	<i>Прича само за рђаву децу</i>	Душан Радовић	млађи/ средњи	Дечја слабост: непослушност	Свака заједница, па и људска породица и друштво, почива на поретку – на праву и на одговорности.	Непослушни дечак, када мајка одустане од његовог васпитавања, увиђа да у свакој заједници којој он помишља да се придружи важе правила која сви поштују. То у њему изазива промену и враћање мајци. Песма је подстицајна за вежбе парадигматских лексичких односа.
18.	<i>Кад седам веселих дечака</i>	Душан Радовић	средњи/ старији	Дечја игра, дечји доживљај света	Песник, у духу дечјег говора, променљиви изглед дечака именује не простим описом, већ загонетно – метафором.	Весели и неуморни дечаци, прошавши у игровој „метаморфози“ кроз многе појавне облике, ипак постају „сањиви дечаци“. Песма је подстицајна за семантичке вежбе – поређења и метафоре.
19.	<i>Телефонијада</i>	Љубивоје Ршумовић	старији/ предшк.	Несклад услед неразумевања начина функционисања савремених апарата	Је ли телефон средство или саговорник?	При сусрету слона с телефоном и ехом који се јавља при лошој вези замагљује се функција телефона. Песма је подстицајна за творбене вежбе.

20.	<i>У једном пољу</i>	Љубивоје Ршумовић	старији/ предшк.	Себичност, надменост, усамљеност	Односи са другима извор су нашег живота. „Дрво се на дрво наслања, а човек на човека.“ Међуљудски односи су реципрочни: на охолост се узвраћа одбацивањем.	Себичан и надмен цвет бива лишен животног ужитка и помоћи у невољи – односи га ветар.
21.	<i>Жабља басна</i>	Љубивоје Ршумовић	старији/ предшк.	Жеља да се лако напредује, покондиреност, завист	Животна мерила (лепоте, успеха) индивидуална су и не важе за све. Туђ украс постаје наш оков.	Жаба завиди коњу на поткивању. Остваривши жељу да се и она тако погосподи, остаје прикована за земљу и лишена своје главне особине – скакања, а затим, непомична, бива и поједена. Песма је подстицајна за вежбе антонима.
22.	<i>Ишли смо у Африку</i>	Љубивоје Ршумовић	млађи/ средњи	Афричке животиње упознају банатску паприку	У сусрету са непознатим претпостављамо на темељу познатог.	Животиње имају различите претпоставке о томе шта пробају, а те претпоставке зависе од њиховог дотадашњег искуства с храном. Песма је подстицајна за разумевање парадигматских лексичких односа.

23.	<i>Био једном један вук</i>	Љубивоје Ршумовић	старији/ предшк.	Поштовање различитости и рушење стереотипа	Дежурни кривац је крив и када није.	Ово је песма о једном необичном вуку, чија различитост не успева да раскрави стеретипе о вуку. Упркос „дивним жељама“ према свима, он бива убијен. Песма је подстицајна за вежбу антонима.
24.	<i>Љубав у календару</i>	Љубивоје Ршумовић	старији/ предшк.	Односи међу данима виђени кроз односе људских бића	Песник издваја одређене структурне особине дана у недељи (редослед, граматички род имена) и разумева их метафорично, тако да след „мушких“ и „женских“ дана постаје љубавна веза. Отвара се питање – да ли је чврстина структуре која омогућава заједницу на корист или на штету? Јесу ли осећања изнад поретка?	Љубав између Среде и Петка ономогућавају њихови „партнери“ у календару – Четвртак и Субота. Песма је подстицајна за семантичке вежбе – метафоре.
25.	<i>Рекоше ми буди пекар</i>	Љубивоје Ршумовић	старији/ предшк.	Несигурност у одабиру занимања, поводљивост	Избор занимања (или доношење животних одлука) почива на личном афинитета. Прихваћени савети могу бити штетни, па и смешни.	Лирски субјекат радо прима савете окоLINE при одабиру занимања, али се сваки покушај окончава неславно, стварајући по једну комичну слику.

26.	<i>Вид не воли растанке</i>	Љубивоје Ршумовић	старији/ предшк.	Циклуси у природи	Да би постојали циклуси неизоставна је смена састанака и растанака, сна и буђења, рађања и одумирања.	Лишће најесен опада (умире), како би се дрво за време зиме одржало у животу, а на пролеће олистало у новом руху.
27.	<i>Огледалце</i>	Григор Витез	млађи/ средњи	Одраз у огледалу зависи од онога ко/што пред њим стоји	Где царује незнање, царују и заблуде.	Животиње су веровале да у огледалу виде своју фотографију, а не тренутни одраз. Текст је подстицајан за семантичке вежбе и разумевање антонима.
28.	<i>Песма о Максиму</i>	Јован Јовановић Змај	средњи/ старији/ предшк.	Ругање неписмености	<i>Ко год данас читат не зна / том се сваки ђаво руга</i>	У песми преовлађују супротна поређења и из њих проистекле парадоксалне песничке слике. Оне песми дају шаљив тон и одговарајуће расположење ругалице. Песма је подстицајна за разумевање супротних поређења.
29.	<i>Лупеж и пас</i>	Јован Јовановић Змај	млађи/ средњи	Верност пса	Верност подразумева одрицање од тренутног задовољства и уживање у вишим вредностима	Пас није прихватио поклон од лупежа.
30.	<i>Код мачке на части</i>	Јован Јовановић Змај	млађи/ средњи	Људска слабост: лаковерност	Сумња у претерану наклоност непријатеља може се сузбити неодољивом понудом.	Мачка успева да превари „безазлене, луде“ мишеве позвавши их на „слатка семења“. Песма је подстицајна за израду тематског речника.

31.	<i>Врабац и мачка</i>	Јован Јовановић Змај	млађи/средњи	Лукавост и мудрост	Претерано интересовање непријатеља крије могућу опасност.	Мачка мами врапца да јој открије своје скровиште. Врабац даје промишљене – неодређене одговоре.
32.	<i>Зека, зека из јендека</i>	Јован Јовановић Змај	млађи/средњи	Безбрижна игра младунаца који су у опасности	Читалац спашава лирске јунаке.	Лирски субјект сугерише најмлађим читаоцима опасност које лирски јунаци нису свесни и тиме побуђује (родитељску) бригу и страх у њиховом доживљају текста. Деца су заслужна што ловац није убио зечеве.
33.	<i>Хвалисави зечићи</i>	Десанка Максимовић	старији/предшк.	Хвалисање без покрића	Храброст се показује на делу, а не на речима.	Зечеви се заклињу у своју храброст двосмисленим заклетвама које се у последњој слици, у којој беже на први шум, реализују у једном значењу: заклетве су лажне. Овде треба обратити пажњу на речи заклетви: тако ми не отпала рука, тако ми купусова струка (купус нема струк, већ главицу) итд. Песма је подстицајна за семантичке вежбе – супротна поређења.

34.	<i>Зеџ с говорном маном</i>	Миодраг Станисављевић	млађи/ средњи	Необичан начин изговарања гласова као последица трауме	Лирски јунак износи свој проблем и тежи решењу	Уколико је већина деце у групи у развојној фази која подразумева неправилан изговор гласова Ч. Ж и Ш, песму читамо као подстицај за деџе освешћивање сопствене артикулације и спонтаног кориговања изговора.
35.	<i>Пргав момак</i>	Влада Стојиљковић	старији/ предшк.	Суочавање са страховима	Позив на суочавање са највећим страховима.	Текст је ироничан, а у улози протагонисте налази се пргави, неустрашиви зеџ – сушта супротност стереотипној представи о овој животињи. Његов наступ је као сан који сања потлачени (зеџ) у жељи да науди својим вечним непријатељима и злоостављачима.
36.	<i>Ја сам ја</i>	Недељко Попадић	млађи/ средњи	Породица	<i>Сви би да на мене личе</i>	Лирски јунак – дете – као центар света, што му допушта изокретање перспективе – чланови породице личе на њега, а не обрнуто. Песма је подстицајна за семантичке вежбе – супротна поређења.

37.	<i>Шта тати лепо стоји</i>	Владимир Андрић	млађи/ средњи	Како видим тату?	Дете није само приоритет својим родитељима, већ је и највећи украс њиховог бића.	Након набрајања гардеробе која тати лепо стоји и улога које у кућним пословима он преузима, дете констатује да му најлепше стоји то што је његов/њен тата. Ова слика дочарана је проширивањем значења глагола <i>стајати</i> у смислу <i>пристајати</i> , <i>одговарати</i> : гардероба, шишке, преко хумором обојеног и ироничног осликавања тате док ради кућне послове: прахер и тучак и најзад неочекиваног: дете.
38.	<i>Раскрница за причу</i>	Владимир Андрић	млађи/ средњи	Стереотипи су део нашег погледа на свет – можемо ли да их преиспитамо?	Самопоуздање значи прихватање и поштовање себе. Није успех свидети се другима, већ је успех бити добро и када им се не свиђамо.	Животиње су схватиле да су поносне на то што јесу, упркос стереотипима.
39.	<i>Пустолов: „У ком грму лежи зец“</i>	Владимир Андрић	старији/ предшк.	Буквализација идиома у <i>том грму лежи зец</i>	Критика научника и њихове затворености у теоријама. Критика комерцијалних туристичких дестинација.	У тексту се буквализује и идиом <i>ломити копља</i> . Пустолов успоставља однос са тајанственим зецом, али тајну о њему не открива никоме. Прича је подстицајна за семантичке вежбе – идиоми.

40.	<i>Пустолов: „Бесна глиста“</i>	Владимир Андрић	старији/ предшк.	Буквализација идиома <i>бесне глисте</i>	Еколошка свест у обрнутој перспективи Критика поучне поезије која се декламује	Јунак пеца старе лаворе и остали отпад, са страхом да ће повредити рибе. Бесна глиста декламује поучну песму због чега изазива општу кризу у живом свету. Прича је подстицајна за семантичке вежбе – идиоми.
41.	<i>Лав коме је пукао шав</i>	Владимир Андрић	старији/ предшк.	Деконструкција слике о лаву као моћној животињи; у позицију моћи ступа дете	Слика о нечијој величини често се храни наслеђеним и неоснованим чињеницама. Несклад између очекиваног пожељног и стварног личног виђења себе узрокује кризу идентитета.	Дечак разговара са лавом, који је најпре самоуверен, а потом упада у кризу, не испољавајући неке од стереотипних одлика лава (да риче, да је постојан). Песма је подстицајна за акустичке и моторичке вежбе.
42.	<i>Мајстор</i>	Владимир Андрић	старији/ предшк.	Људске слабости: површност	Љубав према неком послу позива на одговорни приступ, на преданост у раду и усавршавање.	Дечак ужива обављајући (симулирајући) посао мајстора, али, свестан да је „мајстор квариш“, разуме зашто га нико не ангажује. Песма је подстицајна за израду тематског речника.

43.	<i>Слон и клавир</i>	Владимир Андрић	старији/ предшк.	Литерализација пословице „Дрво се на дрво наслања, а човек на човека“	Буквално схватање поука и слепо, аутоматско придржавање тога – иза себе оставља ништавило.	Тражећи ослонац, слон, представљен кроз обиље комичних слика и језичких игара, незаустављиво уништава природу и цивилизацију. Текст је подстицајан за творбене вежбе.
44.	<i>Лав и лисица</i>	Езоп	млађи/ средњи	Људска слабост: лаковерност	Сажалење као пут до саможртвовања	Трагове који се крећу ка пећини, али се од ње не враћају треба сликовито донети у процесу читања тако да и деца у томе учествују. Текст је подстицајан за графомоторичке вежбе.
45.	<i>Лисица и гавран</i>	Езоп	старији/ предшк.	Људске слабости: лакомисленост и гордост	Ласкање као инструмент за постизање циља.	Снажна дисхармонија између онога што лисица саопштава гаврану и онога што он заиста јесте. Басна је подстицајна за вежбе опажања.
46.	<i>Марко и брат му Андрија</i>	Бранко Стевановић	старији/ предшк.	Свађа између два брата	Кајање због неконтролисане грубости	Дечак Марко Краљевић жали због свађе и туче с братом. У песми се помињу упорност и инат као узроци сукоба међу браћом. Песма представља праслику будућег сукоба описаног у чувеној бугарштини (премда не постоје историјски докази о том догађају).

47.	<i>Марко Краљевић и врабац жутокљунац</i>	Бранко Стевановић	старији/ предшк.	Сурова дечја игра и тренутак самосвести	Кајање због сурове игре као услов за успостављање односа.	Сурову дечју игру (лов на врапца) прекида мајчин прекор. Он је изречен на начин који код дечака буди емпатију и жељу да успостави однос са сиротом птицом. У песми је присутна алузија на значај мајчине фигуре у епској поезији о Марку Краљевићу, као и на сцене у којима је приказан као сурови судија.
48.	<i>Модни деталји</i>	Бранко Стевановић	старији/ предшк.	Људска слабост: завист	Да ли је увек туђе слађе?	Басна у стиху – алегорчно изражава људску слабост која се огледа у сталној чежњи за нечим што други има, а истовремену незахвалност спрема сопственог добра. Сама предметност ове песме темељи се на очекиваној слици зебре која се чеше о дрво и антилопе која оштри роге. Песма је подстицајна за семантичке вежбе.

49.	<i>Месечев цвет</i>	Гроздана Олујић	старији/ предшк.	Сазревање кроз преображај	Служећи природи, делајући, учимо да ценимо свет око себе и да савесно учествујемо у њему.	Дечаку је расла глава – интелект, а духовно је био кржљав. Однос с природом омогућио му је да сазри од дрскости и себичности, преко служења другоме до врлине. Тек када је довољно сазрео да туђе благостање постави испред свог циља, дечак је оздравио. Бајка је подстицајна за вежбе опажања и моторичке вежбе.
50.	<i>Чаробна метла</i>	Гроздана Олујић	предшк.	Екологија – природна и друштвена	Има смисла поступати исправно, чак и када се други ругају и не верују! Свако од нас као појединац може много да учини како сопственом дисциплином, тако и давањем примера другима. Идеја овог дела је бодрење оних који се повлаче мислећи да је њихов труд бесмислен, с обзиром на општу ерозију свих вредности у друштву у којем се налазимо.	Смеће у овој бајци није само еколошко смеће, већ смеће сваке врсте које се налази у свим сферама друштва. То што је метла била чаробна не би ништа значило да није било дечака који ће с њом у рукама кренути, уверен да то има смисла. Без тог његовог уверења и жеље да нешто промени, не би било никаквог успеха.

51.	<i>Три медведа</i>	Лав Николајевич Толстој	млађи/ средњи	Лакомисленост, бежање од заслужених последика	Егоцентричност чини да самоуверено газимо по туђем (менталном) простору и не примећујући да смо ту уљеи и да, задовољавајући себе, чинимо штету другоме. Суочавање с прекорачењем ужасава нас те инстинктивно бежимо.	Девојчица не мари за то у чијем трудом стеченом изобиљу ужива. Суочена с могућим последицама свог понашања, она бежи. Прича је подстицајна за вежбе опажања и моторичке вежбе.
52.	<i>Ко је Угљеша</i>	Мирјана Стефановић	старији/ предшк.	релативност при именовању истог бића	Појаве из окружења називамо према субјективном осећању или расположењу. Међуљудски односи су динамични.	Власник пса надева му имена на основу осећања према ономе што пас ради. Пас је тако у једном тренутку „псетанце“, а у следећем „псетиште“. Песма је подстицајна за вежбе парадигматских лексичких односа.
53.	<i>Зунзарина палата</i>	Брана Цветковић	млађи/ средњи	Гостопримство	„На дар сте примили, на дар и дајите.“	Мува Зунзара, пронашавши празан лонац и наставивши се у њему, у госте прима животиње пролазнике. Текст је погодан за укључивање деце кроз репетиције, као и за творбене вежбе.

54.	<i>Прича о ваљушку</i>	Брана Цветковић	млађи/средњи	Лаковерност, нарцисоидност	Самоувереност у једном аспекту личности проширује се и на остале аспекте. То нас чини мање свесним својих домета и стога, рањивијим.	Ваљушак, који из свог допадљивог изгледа црпе идеју да је изузетан и у сналажљивости и брзини, праведно страда када се сретне с јачим противником. Поема је подстицајна за моторичке и акустичке вежбе, као и за певање. Погодна је и за укључивање деце на репетицијама.
55.	<i>Сврака помодарка</i>	Брана Цветковић	млађи/средњи	Људска слабост: незадовољство собом, завидљивост	Заволи себе самог. – Опонашање туђих особина не може изградити задовољну личност. Иновација и креативност („шаренило“) не воде далеко ако негирају оно основно, неутрално (црно-белу боју).	Сврака, природно црно-бела, покушава да се улепшта тако што ће на вештачки начин достићи промену. Када до крајности исцрпе могућности које пружају алтернативе, увиђа то „да нема лепше боје него што је перје моје.“ Поема је подстицајна за изразу тематског речника.
56.	<i>Три јарета</i> (или народна бајка <i>Три јарца тврдоглавца</i>)	Брана Цветковић	млађи/средњи	Сналажљивост, похлепа	Домишљатост надмашује физичку снагу.	Мањи и слабији јарићи, редом, надмудрују непријатеља који хоће да их поједе обећавајући му да ће се више најести од већег јарца који долази. Како је већи јарац и снажнији, непријатељ бива поражен. Поема је подстицајна за акустичке и моторичке вежбе.

57.	<i>Јеж и лисица</i>	Брана Цветковић	старији/ предшк.	Лукавост, сналажљивост	Малобројно али вредно може бити моћније од многобројног без вредности. Празна слава опија прослављенога (лукаву лисицу).	Јежева „једна памет“ показује се као делотворнија од лијиних „сто памети“.
58.	<i>Медвед и девојчица</i>	руска народна	млађи/ средњи	Лакомисленост, доми шљатост	Тешка, безнадежна ситуација може у нама пробудити снагу (овде: умну) које нисмо ни свесни.	Девојчица, не схватајући озбиљно бабине и дедине опомене, залута у шуми и зароби је медвед. Од њега се спасе домишљатошћу.
59.	<i>Плави кит</i>	Арсен Диклић	старији/ предшк.	Моћ деџе маште, људска слабост: неразборитост	Дете опонаша бајковни модел и види себе као јунака који може да уреди поремећену равнотежу.	Плавог кита, у гротескној сцени, вређа морнар, пијан и несвестан последица свог понашања. Страх и трепет обузима све становнике Крита и морепловце. Спас нуди дечак-алас. Поема је подстицајна за израду тематског речник.
60.	<i>Доживљаји мачка Тоше</i>	Бранко Ћопић	старији/ предшк.	Суочавање са личним недостацима, са последикама својих поступака	Када то нећемо сами, животне прилике нас натерају да проширимо свој видик расуђивања, увидимо последике својих заstraњења и дођемо на прави пут.	Непослушни, на смрт кажњени воденичарев мачак, захваљујући доброћудности свог газде, добија другу прилику да, уз помоћ пријатеља које је стекао и уз личне подвиге, поново освоји изгубљену наклоност. Текст је подстицајан за творбене вежбе.

61.	<i>Јежева кућа</i>	Бранко Ћопић	старији/ предшк.	Љубав према дому (домовини); похлепа	Дом се налази у најужем језгру човековог идентитета и стога је, „ма какав био“, неизбрисив и незаменљив.	Када прождрљиве животиње, заинтересованије за туђе него за своје поступке, похуле на скромни дом славног ловца, овај их, бранећи своје принципе, суочава са њиховим недостацима. Те речи на некога делују, а на некога не. Поема је подстицајна за израду тематског речника.
62.	<i>Огласи „Купусног листа“</i>	Бранко Ћопић	старији/ предшк.	Дечје мане (представљене шљиво)	Ситуације у којима се уочава неко проблематично понашање детета песник представља тако што проблем доводи до крајности и очигледности, изазивајући кроз тај несклад комику.	Проблематичне ситуације (страх од мрака, претерано једење слаткиша, непослушност...) песник разрешава на неочекиван и баналан начин (ангажовањем чувара, постављањем на место директора фабрике чоколаде, продајом унука преко огласа).
63.	<i>Сви под кревет, гаси лампе (бој се бије преко штампе)</i>	Бранко Ћопић	старији/ предшк.	Релативност доживљаја истих појава, толеранција (трпљење туђих несавршености)	Једна појава може се схватити и доживети на више начина, зависно од гlediшта које се заузме. Субјективност у разумевању постаје смешна када се гlediшта укрсте (овде у форми административног обрасца: огласа).	Посвађани становници Чича Тришиног млина, од којих свако свој проблем види као највећи, не обазирuћи се на туђе перспективе, након газдине претње постижу примирје. Песма је подстицајна за семантичке вежбе.

64.	<i>Пијетао и мачак</i>	Бранко Ћопић	млађи/ средњи	Људска слабост: лаковерност, лакомост	„Зашто ме ниси слушао, друже?“ – Да ли су савети и подршка ближњих довољни да не залутамо у животу? Искуство се не може пренети другоме.	Петао, не једанпут, поклања веру очигледно лажном Лишчевом обећању да га не намерава појести. Поема је подстицајна за акустичке вежбе.
65.	<i>Каква је јесен</i>	Бранко Ћопић	старији/ предшк.	Релативност доживљаја исте појаве	Једна појава може се схватити и доживети на више начина, зависно од гедишта које се заузме. Да ли онај ко суди о нечијем ставу уважава гедиште саговорника?	Животиње описују јесен свака из своје перспективе, сасвим различите од других. Другачија је и перспектива газде Симе, који описе оцењује. Песма је подстицајна за семантичке вежбе.
66.	<i>Бака шљивчина</i>	Десанка Максимовић	старији/ предшк.	Дечје слабости: селективн ост, пробирљивост	Задовољење ситне потребе чини да заборавимо друге потребе, можда и важније. Драже је чути оно што прија него оно што не прија.	Правећи се глува и тако варирајући могућности тумачења дечјег захтева, бака дечацима који су истрајали у њеној игри попушта и захтев тумачи на њима пожељан начин. Они то, заборављајући првобитни захтев, радо прихватају. Песма је подстицајна за пречиталачке вежбе.

67.	<i>Родољубива песма</i>	Драгомир Ђорђевић	старији/ предшк.	Понашање у неприлици	Човекова истрајност (у љубави према дому, домовини) најбоље се види у невољи. Песник једну природну, вредносно неутралну слику описује вреднујући је, помало шаљиво, из перспективе родољубља и личних особина.	У понашању животиња које зиму проводе на сигурном (на југу, у пећини) види се размаженост, а у понашању оних које остају на удару зиме храброст и истрајност. Песма је подстицајна за вежбе опажања.
68.	<i>Ја друкчије све назвати могу</i>	Дејан Алексић	старији/ предшк.	Игра променама перспективе при именовању уобичајених предмета	Мењајући поглед на ствари (и именујући их на основу тога) сазнајемо више о њима. При томе изазивамо комичне ефекте.	Дете разне предмете и појаве именује „друкчије“, кроз метафору, измештајући перспективу из које се сагледава стварност – што је типично за дечји узраст, али и за песнички израз. Песма је подстицајна за семантичке вежбе.
69.	<i>Два сапуна</i>	Милован Данојлић	млађи/ средњи	Људска слабост: непромишљеност; неразумевање физичке појаве	Упознај себе самога. Удовољавајући једном, површнијем аспект своје личности, угрожавамо други, егзистенцијално важнији.	Уживајући у купању и не познајући сами себе (своје особине), сапуни ишчежавају.

70.	<i>Крезуба прича</i>	Игор Коларов	старији/ предшк.	Страх	Ако из приче избацимо све што нас плаши, шта нам остаје?	Нонсенсна прича коју стварамо... У њој постоји оно што ми желимо да постоји и не постоји оно што не желимо да постоји. Подстицај за стварање необичне приче, сликоприче.
-----	--------------------------	--------------	---------------------	-------	--	--